

Gäller för: Kvinnosjukvård

Innehållsansvar: Carina Bejlum, (carbe), Överläkare

Godkänd av: Jenny Antonsson, (jenal12), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-05-23

Giltig till: 2027-05-23

Postduralpunktionshuvudvärk (Post Dural Puncture Headache, PDPH), (Postspinal huvudvärk) - Gravid

Revidering i denna version

Inga ändringar i denna version.

Bakgrund och symptom

PDPH är en svår lägesberoende huvudvärk som uppkommer inom 5 dygn efter en durapunktion, som kan uppstå accidentellt vid en förlossningsepidual i cirka 1 % av fallen. Huvudvärken förvärras vid upprätt kroppsställning och lindras påtagligt i liggande. Illamående, yrsel, öronsus, hörselpåverkan och ljuskänslighet är relativt vanliga symptom. I de flesta fall går besvären över spontant inom en vecka, dock förekommer även kroniska besvär. Komplikationer i form av kranialnervspåverkan och subduralhematom kan uppstå. Tänk även på att det finns ett flertal differentialdiagnoser. Mekanismen som ligger bakom PDPH är inte känd i detalj, den beror dock sannolikt på en intrakraniell hypotension på grund av ett likvorläckage till epiduralrummet som uppstår efter punktion av duran, den hårda hjärnhinnan. För ytterligare bakgrundsinformation, var god se referensen.

Behandling

Många olika behandlingar har försökts för att lindra denna intensiva huvudvärk. Professionellt stöd, noggrann förklaring till besvären samt uppföljning är viktigt. Trots att besvären lindras i liggande ställning, finns inget som tyder på att sängläge kan påverka durationen. Att undvika dehydrering, ge analgetika, triptaner, koffein, antiemetika och akupunktur kan lindra symptomen, men ger sällan full besvärsfrihet. Dessa metoder kan försökas vid lindriga besvär. Den hittills mest effektiva behandlingen är epidural blood-patch.'

Vid milda besvär

- Vila för att minska smärtan, strikt sängläge rekommenderas dock inte.
- Se till att patienten inte är undervätskad. Ytterligare riklig vätsketillförsel tillför ingen nytta.
- Analgetika i form av paracetamol med eller utan kodein, NSAID eller opioider. Undvik NSAID i fall att epidural blood-patch kan vara ett behandlingsalternativ, på grund av att NSAID ökar blödningsbenägenhet.
- Koffeintabletter 300 mg (3 tabletter á 100 mg). Om effekt, kan dosen ges vid behov, max 2 gånger dagligen. Minst 4 timmar mellan varje dos.

Vid svåra besvär trots behandling enligt ovan

- Svåra besvär anses föreligga vid VAS ≥ 4 eller smärtskattning ≥ 4 på en skala på 0 - 10.
- Konsultera narkosläkare för bedömning.
- Narkosläkare kan i vissa fall lägga en epidural blood-patch, för detaljer var god se referens. En stor del av patienterna blir besvärsfria efter blood-patch, men huvudvärken kan återkomma.

Referens

Handläggning vid Postduralpunktionshuvudvärk (PDPH). Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård 2017. Finns att tillgå på www.sfai.se.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Kvinnosjukvård

Innehållsansvar: Carina Bejlum, (carbe), Överläkare

Godkänd av: Jenny Antonsson, (jenal12), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10091-662869119-38

Version: 7.0

Giltig från: 2025-05-23

Giltig till: 2027-05-23